

Meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

27. September 1945.

381. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.

Forsøg med forskellige Grundstammer til Kirsebær.

Den mest anvendte Grundstamme for Kirsebær er Fuglekirsebær (*Prunus avium*), der formeres ved Frø. Foruden denne bruges i nogen Udstrækning ogsaa Alm. Surkirsebær (*Prunus cerasus*) og Weichsel (*Prunus mahaleb*).

Med nævnte Grundstammer, samt udvalgte Typer af Fuglekirsebær udsorteret ved East Malling, udføres fra 1935 Udbytteforsøg ved Blangsted.

Følgende Grundstammer prøves: 1) Alm. Surkirsebær (Stevnsbær), 2) Fuglekirsebær, 3) Weichsel, 4) »F 12/4«, 5) »F 5/1« og 6) »F 2/1«. Nr. 4, 5 og 6 er Typer af Fuglekirsebær modtaget fra East Malling. De har foreløbig intet Navn.

Grundstammerne prøves paa Sorterne: Hvid Spansk, Dønnisens gule, Skyggemorel og Stevns Kirsebær.

Forsøgstræerne er tiltrukket ved Blangsted alle med $\frac{1}{2}$ m Stammehøjde. De er udplantet som to-aarige Efteraar 1935; Planteafstand 4×3 m. Jorden er ret svær Lermuld, og Gødskningen har hidtil været moderat. Arealet har hvert Aar været renholdt om Forsommeren og fra Juni tilsaaet med en Dækafgrøde (Spergel).

Dødeligheden blandt Træerne har for nogle Sorter og Grundstammer været stor. Sorten Hvid Spansk er paa alle Grundstammer gaaet ud i saa stort Omfang, at Resultaterne paa Grund af Tallenes Usikkerhed ikke er taget med i nærværende Opgørelse. Det samme gælder for Sorten Dønnisens gule paa Alm. Surkirsebær og for Stevns paa Weichsel.

Træerne har Frugt første Gang i 1938. Efteraar 1944 fjernedes hvert andet Træ; samtidig maalttes Krondiameter og Højde paa samtlige Træer, ligesom Ryddetræerne blev vejte.

I Tabel 1 er meddelt Frugtudbytte ialt i kg pr. Træ indtil 1940, 1942 og 1944. Dønnisens gule har hele Tiden baaret mest paa Weichsel. De to sure Sorter mest paa F 2/1. Ogsaa Fuglekirsebær har været god og været Alm. Surkirsebær betydeligt overlegen.

Tabel 2 giver Oplysninger om Grundstammens Indflydelse paa Træets Vækst. Alm. Surkirsebær (Stevnsbær) som Grundstamme har givet meget svag Vækst, navnlig til Skyggemorel. Anvendt til sig selv (rodægte Træer) dog noget stærkere. Alm. Fuglekirsebær har givet middelkræftige Træer af en tiltalende Type, og det samme gælder de nye engelske Grundstammer, af hvilke »F 2/1« har givet kraftigst Vækst. Weichsel har givet Træer af meget varierende Størrelse.

Tabel 1. kg Frugt pr. Træ ialt.

Sort	Grundstamme					
	Alm. Surkirsebær (Stevns)	Fuglekirsebær	Weichsel	F 2/4	F 5/1	F 2/1
Dønnisens gule 1935—40	—	0	1,4	0,1	0,4	0,5
1935—42	—	1,9	4,5	1,2	2,9	2,8
1935—44	—	10,7	22,9	15,5	18,8	14,0
Skyggemorel 1935—40	3,3	14,6	7,7	15,5	14,6	20,8
1935—42	7,5	34,4	22,3	33,3	32,5	43,8
1935—44	12,4	50,7	34,6	46,8	46,3	62,1
Stevns 1935—40	1,8	3,2	—	5,8	5,4	6,3
1935—42	11,5	17,5	—	23,8	22,1	24,9
1935—44	19,4	27,5	—	32,1	32,3	36,0

Tabel 2. Træernes Størrelse og Vægt December 1944.

Sort	Grundstamme					
	Alm. Surkirsebær (Stevns)	Fuglekirsebær	Weichsel	F 2/4	F 5/1	F 2/1
Kron diameter m						
Dønnisens gule	—	4,5	3,8	4,3	4,3	4,5
Skyggemorel	3,3	3,7	4,1	3,8	3,9	3,9
Stevns	3,3	3,8	—	3,9	4,0	4,0
Gensn.		4,0		4,0	4,1	4,1
Træhøjde i m.						
Dønnisens gule	—	4,5	3,3	4,3	4,3	4,6
Skyggemorel	2,0	2,8	2,9	3,0	3,0	3,3
Stevns	3,0	3,8	—	3,7	4,1	4,1
Gensn.		3,7		3,7	3,8	4,0
Vægt af Ryddetræer kg.						
Dønnisens gule	—	—	—	64,0	42,5	60,0
Skyggemorel	4,4	29,8	16,3	22,8	23,0	26,8
Stevns	22,7	34,4	—	26,6	30,4	40,9
Gensn.				37,8	32,0	42,6

Forsøgene viser, at Fuglekirsebær er en god Grundstamme til de sure Sorter af Kirsebær, medens Weichsel er bedre til Sød-Kirsebær. Alm. Surkirsebær som Grundstamme giver Træer med meget svag Vækst og for ringe Bærudbytte.

De nye engelske Grundstamme-Typer har i Forsøgene hævdet sig smukt. Som Grundstamme for de sure Sorter har »F 2/1« givet de tidligste og hele Tiden højest ydende Træer, men anvendt som Underlag for Sød-Kirsebær har den været Weichselstammen underlegen.

Om disse nye Typer skal faa nogen Betydning som Aflosere for almindelig frøformeret Fuglekirsebær vil afhænge af, hvor lette de er at opformere og at arbejde med i Planteskolen. Som Kloner skal de formeres vegetativt. Hvor let og praktisk dette gøres i nærværende Tilfælde er ikke tilstrækkeligt belyst, men er p. T. Genstand for Undersøgelse.

13. December 1945.

382. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.

Sammenlignende Dyrkningsforsøg med Han- og Hunplanter af Asparges 1936—45.

Forsøgene er udført paa god sandmuldet Jord ved Spangsbjerg i Aarene 1936—45 og har haft til Formaal at undersøge, om der er Forskel paa Dyrkningsværdien af Han- og Hunplanter, og i saa Fald om Forskellen er saa stor, at det vil lønne sig at foretage en Sortering af Plantematerialet, forinden Udplantningen finder Sted. Forsøgene er udført med Sorterne *Dansk Kæmpe* og *Grosse blanche améliorée*, der begge har givet omtrent samme Merudbytte for Kønsorteringen.

I Bilaget er opført Udbyttet i de enkelte Aar, og af Tallene fremgaar, at Udbyttet af Hanplanter i Gennemsnit af 10 Aar har været ca. 48 pCt. højere end det tilsvarende Udbytte af Hunplanter. Det aarlige Merudbytte var i Gennemsnit for begge Sorter 30 kg pr. Ar eller omregnet til ha 3000 kg.

I en usorteret Plantebestand findes omtrent lige mange Planter af hvert Køn, og gaas der ud fra dette, vil en Bestand af Hanplanter give ca. 24 pCt. større Udbytte end en usorteret Bestand eller et Merudbytte paa ca. 1500 kg pr. ha. I Løbet af de 10 Aar, Forsøget har gaaet, bliver det høstede Merudbytte af Hanplanter i Forhold til en blandet Bestand saaledes 15 000 kg pr. ha.

Af Forholdstallene i Bilaget ses, at Udbyttet af Hunplanterne gennemgaaende har været faldende fra Aar til Aar. Planteantallet i Parcellerne med Hunplanter er efterhaanden blevet mindre end i de tilsvarende Parceller med Hanplanter. Dette tyder paa, at Hunplanterne er mindst levedygtige. Spring i Rækkerne i en blandet Bestand vil saaledes oftere skyldes Bort-

døning af Hun- end Hanplanter. Grunden til, at Udbyttet siden 1940 har været betydeligt lavere end i de foregaaende Aar, er de strenge Vintre i Aarene 1939—40—41. Aarsagen til den større Frodighed og Skudproduktion hos Hanplanterne maa være, at de ikke, samtidig med at Knopperne dannes, skal ernære en stor Frøsætning, saadan som Tilfældet er hos Hunplanterne. Skal et Areal tilplantes med ene Hanplanter, kan der gaas frem paa en af følgende Maader:

Bilag til 382. Meddelelse.

Dyrkningsforsøg med Asparges Han- og Hunplanter.

Spangsbjerg, 1936—45.

Aar	hkg pr. ha eller kg pr. a.				Forholdstal for Udbytte af Hunplanter	
	Hanplanter		Hunplanter		Hanplanter = 100	
	Dansk Kæmpe	Grosse blanche amélorée	Dansk Kæmpe	Grosse blanche amélorée	Dansk Kæmpe	Grosse blanche amélorée
1936	46.6	39.4	31.0	25.1	67	64
1937	92.0	78.7	60.4	51.3	66	65
1938	82.5	77.0	56.0	54.7	68	71
1939	88.9	80.1	44.6	40.3	50	50
1940	108.1	87.4	49.2	40.6	46	46
1941	68.5	52.4	33.6	27.3	49	52
1942	52.0	40.1	20.4	17.2	39	43
1943	48.5	37.7	21.2	15.9	44	42
1944	38.5	31.2	16.2	11.4	42	37
1945	55.9	46.7	19.7	16.3	35	35
Gens.	68.2	57.1	35.2	30.0	52	53

Aarligt Merudbytte for Hanplanter.

		33.0		27.1							
		kg pr. a. Sorteringerne ¹⁾				Antal pr. a. Sorteringerne				Skudvægt Gns. g	Antal Planter pr. a. 1945
		Ekstra	I	II	Ialt	Ekstra	I	II	Ialt		
Dansk Kæmpe											
Hanplanter	17.5	30.4	20.3	68.2	354	1030	1319	2703	25	119	
Hunplanter	12.9	12.8	9.5	35.2	240	433	632	1305	27	83	
Grosse blanche amélorée											
Hanplanter	9.0	25.1	23.0	57.1	182	857	1535	2574	22	110	
Hunplanter	7.0	12.5	10.5	30.0	134	418	718	1270	24	86	

1) Ekstra, mindst 40 g, I 25—40 g og II under 25 g.

1. De etaarige Frøplanter skoles ud om Foraaret paa Priklebed med f. Eks. 30×20 cm Afstand i et til to Aar, og om Efteraaret fjernes alle de frøbærende Planter, og Bestanden er klar til Udplantning i det kommende Foraar.
 2. Udplantning paa Blivestedet af 1 eller 2 Aar gamle Planter lige fra Saabed. Planterne sættes med halv Plantcaafstand i Rækken, og efter 1 til 2 Aars Forløb graves Hunplanterne op, samtidig med at Plantebestanden i Rækken udlignes ved lidt Omflytning af de tilbageblevne Hanplanter.
- Da en Aspargesplantning sædvanligvis kan ligge 10—25 Aar, maa en saadan Sortering af Plantemateriale anses for en endog meget lønnende Foranstaltning.

7. Marts 1946.

383. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.

Sortsforsøg med Hestebønner.

1942—1945.

Ved Statens Forsøgsstationer er der i 1942—1945 udført Forsøg med 4 nye Hestebønnesorter, som er sammenlignet med Handelsfrø af Strubes Schiaustedter, der var den bedste Sort i Statens Forsøg 1933—36.

Forsøgene er udført paa lermuldet Jord ved Lyngby og Aarslev, paa Marskjord ved Højer og Ribe samt paa Lavmose ved Tylstrup (Fossevangen).

Til Forsøgene er, der i Regelen gødet med 200—300 kg Kaligødning pr. ha ved Lyngby og Aarslev og med Staldgødning ved Fossevangen, medens der ikke er tilført Gødning til Forsøgene paa Marsken. Saningen er udført saa tidligt som muligt i Marts eller April. Der er saaet 250—300 kg Frø pr. ha efter Frøstørrelse paa en Rækkeafstand af 40—50 cm.

I Forsøgene paa Lermuld og i mindre Grad paa Marsk har Hestebønnerne været angrebet af Bladlus. Paa Lermuld er foretaget Afknibning eller Sprøjtning, og i Regelen har Angrebene ikke foraarsaget væsentlig Skade.

Der er opnaaet et godt Frøudbytte, særlig paa Marskjord, men ogsaa paa lermuldet Agerjord og paa Lavmose har Udbyttet været godt.

I Gennemsnit af alle Forsøg er der opnaaet følgende Resultat:

	Forholdst tal for Frø- udbytte	hkg pr. ha		mg pr.		Dato for	
		Frø ¹⁾	Halm	Frø	Blomst.	Modning	
Højer E.	103	36,9	40,6	661	15/6	25/8	
Ribe Nr. 3/35.....	101	36,4	40,2	673	15/6	26/8	
Strubes Schlanstedter....	99	35,7	40,8	705	15/6	26/8	
Øtofte	99	35,6	40,6	718	15/6	25/8	
Øtofte, sildig.....	97	34,9	42,8	745	17/6	27/8	

¹⁾ Frø med 15 pCt. Vand.

Højer E er tiltrukket ved Statens Marskforsøg, Højer, ved Udvalg i Marsk-Bønne. Sorten har en Del Blomster med lysaarede, omtrent hvide Vinger. Den har givet højest Frøudbytte ved alle Forsøgssteder undtagen Lyngby og i alle Aar undtagen 1945. Frøene er ret smaa.

Ribe Nr. 3/35 er tiltrukket ved Statens Marskforsøg, Ribe, ved Udvalg i Mansholts Wierboon. Den har mange Blomster med lysaarede, omtrent hvide Vinger. Sorten har i Gennemsnit givet lidt mindre Frøudbytte end Højer E. Den har klaret sig bedst ved Lyngby og Fossevangen, og havde et særligt godt Aar i 1945. Frøene er ret smaa.

Strubes Schlanstedter Feldbohne, (Maaleprøve) har givet omtrent middelhøjt Frøudbytte i de fleste Forsøg. Sorten har middelstore Frø.

Øtofte, der tilhører Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, har

Bilag til 383. Meddelelse.

Sortsforsøg med Hestebønner 1942—1945.

	hkg Frø pr. ha ¹⁾					Forholdstal for Frø- udbytte				
	Lyngby	Aarslev	Højer	Ribe	Fosse- vangen ²⁾	Lyngby	Aarslev	Højer	Ribe	Fosse- vangen
Højer E.	29,7	35,5	41,9	41,3	35,8	99	102	104	104	103
Ribe Nr. 3/35 ..	31,3	34,4	40,1	40,3	35,6	104	99	99	102	103
Strub. Schlans .	30,8	33,8	40,2	39,4	34,1	102	97	100	99	99
Øtofte	29,3	34,7	41,1	38,7	34,0	97	100	102	98	98
Øtofte, sildig...	29,2	35,0	38,5	38,2	33,5	97	101	95	96	97
Gennemsnit..	30,1	34,7	40,4	39,6	34,6	100	100	100	100	100

¹⁾ Frø med 15 pCt. Vand.

²⁾ kun 1943—1945.

i Gennemsnit givet samme Udbytte som Maalesorten, men har lidt større Frø. Den har klaret sig forholdsvis bedst paa Marskjord ved Højer.

Øtofte, sildig, der tilhører Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, har givet lavest Frøudbytte og højest Halmudbytte. Sorten er lidt sildigere, har lidt højere Straa og lidt større Frø end de øvrige Sorter.

7. Marts 1946. **384. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.**
Gødningsforsøg i Lupin.

I Aarene 1940—44 udførtes paa let Sandjord paa Forsøgsstationerne ved Jyndeved, Ribe, Lundgaard og Studsgaard Forsøg med Tilførsel af Superfosfat og Kaligødning til Lupin. Der udførtes ialt 13 Forsøg med moden Lupin og 6 Forsøg med Lupin til Grønslæt.

Resultaterne af Forsøgene paa de enkelte Forsøgsstationer og de enkelte Aar fremgaar af Tabellen i Bilaget. I de 7 Forsøg med moden Lupin i 1941 var Kærneudbyttet meget lavt, og disse Forsøg er derfor ikke medregnet i nedenstaaende Oversigt, hvori Gennemsnitsudbyttet for de øvrige Aar er opført i hkg pr. ha.

	Gødning, kg pr. ha		Moden Lupin.		Grøn Lupin	
	Superfosfat,	40 pCt. Kalig.	Kærne.	Halm.	Grønvægt	Tørstof
a.	0	0	21.3	41.0	303	50.8
b.	400	0	20.7	40.9	305	49.9
c.	0	200	21.9	42.3	301	49.4
d.	400	200	21.2	41.0	314	51.3

Der kunde saaledes ikke i disse etaarige Forsøg paavises nogen Ændring i Udbyttets Størrelse efter Tilførsel af Superfosfat og Kaligødning til Lupin.

I Gødningsforsøg ved Studsgaard, som paabegyndtes i 1917, og hvor Gødningstilførselen har været uændret siden 1929, blev i Aarene 1941—44 i det 4-aarige Sædskifte dyrket Lupin i Stedet for Kløver-Græs. I Halvdelen af Forsøget blev Lupinerne høstet modne, i den anden Halvdel grønne. Resultaterne for de vigtigste af de prøvede Gødninger og Gødningsmængder er opført i nedenstaaende Oversigt i hkg pr. ha. Til Sammenligning med grøn Lupin er opført Udbytte af Kløver-Græs for Aarene 1937—40.

Gødning	Moden Kærne.	Lupin Halm.	Grøn Lupin Hø m. 15% Vand	Kløver -Græs Vand
Ugødet	10.5	31.5	50.5	25.7
1/2 Staldgødning	11.7	37.5	54.7	44.4
1 —	12.5	41.6	59.6	54.3
1 1/2 —	12.4	46.6	64.5	60.1
1 1/2 Kunstgødning	12.8	43.3	65.9	44.8
1 Staldg. + 1/2 Kunstgødning	13.3	44.5	66.1	53.9
1 Staldg. + 1/2 Superf. + 1/2 Kalig.	12.8	44.1	67.7	56.8

1 Staldgødning svarede til en gennemsnitlig aarlig Gødningsmængde paa 9 t Staldgødning og 3 t Ajle pr. ha, og med 1 Kunstgødning blev givet tilsvarende Mængder Kvælstof, Fosforsyre og Kali. Gødningen tilførtes Korn og Rodfrugt. Kløver-Græs og Lupin fik ingen Gødning, og Udbytteforskellen i disse Afgrøder skyldtes alene den i tidligere Aar tilførte Gødning.

Udbyttet af Lupin steg med stigende Gødningsmængde, men det gjorde ingen væsentlig Forskel, om Gødningen var tilført som Staldgødning, Kunstgødning eller Blandinger af disse. I Forhold til Kløver-Græs var Udbyttet af grøn Lupin paa ugødet Jord meget stort, og Udbyttetigningen for Gødsningen ringe.

Lupin kan paa let Sandjord give et ret godt Udbytte af Kærne og et stort Udbytte af Halm og Grøntfoder. I de udførte Forsøg blev Udbyttet kun forholdsvis lidt paavirket af Jordens Gødningskraft, og nogen Udbyttetigning efter direkte Tilførsel af Fosforsyregødning og Kaligødning kunde ikke paavises.

Bilag til 384. Meddelelse.

Forsøgssted	Aar	Antal Forsøg	Gødsning (se Oversigten foran)							
			hkg Kærne pr. ha				hkg Halm pr. ha			
			a	b	c	d	a	b	c	d
Jyndeavad	1940	2	20.2	18.8	19.1	18.2	39.0	38.9	39.8	39.3
—	1941	4	5.8	5.5	5.6	5.5	24.4	23.3	25.0	24.0
Ribe	1941	1	1.8	1.4	1.7	1.7	16.8	14.2	16.3	13.4
Lundgaard	1941	1	6.2	5.0	5.5	5.9	20.5	16.7	20.2	20.8
Studsgaard	1941	1	6.9	7.8	8.5	6.9	27.4	37.2	31.5	35.8
Jyndeavad	1942	1	30.4	29.3	32.4	31.8	48.8	49.9	51.8	54.2
—	1943	1	19.4	20.3	20.4	20.5	40.0	41.9	43.6	40.9
Studsgaard	1944	2	15.1	14.4	15.5	14.4	36.0	32.7	34.3	29.7
Gennemsnit	1941	7	5.2	4.9	5.3	5.0	22.3	22.9	23.3	23.5
—	øvrige	6	21.3	20.7	21.9	21.2	41.0	40.9	42.3	41.0

		hkg Grønvægt pr. ha				hkg Tørstof pr. ha				
Jyndeavad	1941	2	406	417	431	442	—	—	—	—
Studsgaard	1941	1	427	426	407	438	64.6	61.1	60.8	63.6
Jyndeavad	1943	1	226	231	219	228	42.2	41.1	39.6	38.8
Studsgaard	1944	2	151	141	145	148	45.7	47.4	47.7	51.5
Gennemsnit		6	303	305	301	314	50.8	49.9	49.4	51.3

14. Marts 1946.

385. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.**Kulturforsøg med Asparges.****1. Forsøg med Sortering af Aspargesplanter før Udplantning paa Blivestedet. 1939—45.**

Forsøgene er udført paa god, sandmuldet Jord ved Spangsbjerg i Aarene 1939—45 og har haft til Formaal at undersøge, om det vil være lønnende at sortere Aspargesplanterne før Udplantningen, saaledes at de mindste og svageste Planter kasseres. Tidligere Undersøgelser foretaget ved Spangsbjerg har vist, at Aspargesplanter inden for samme Sort varierer meget i Vækstkraft, nogle er lave, buskede med tynde Stængler, medens andre er høje og har tykke, kraftige Skud.

Af Forsøgene fremgaar, at Forskellen i Planternes Vækstkraft med nogen Sikkerhed allerede kan konstateres hos 1- og 2-aarige Planter.

Plantematerialet til Forsøgene var 2-aarige Planter af Sorten *Dansk Kæmpe*, der opdeltes i tre lige store Dele: store, middelstore og smaa Planter og til Sammenligning med disse usorterede Planter. Planteafstanden var 1.50×0.50 m. Foretagne Optællinger af Han- og Hunplanter viste, at der var meget nær lige mange Planter af begge Køn i alle tre Sorteringer ved Udplantningen.

Sættes usorteret lig med 100, har de store Planter i Gennemsnit af alle Aar givet et Merudbytte paa 18 pCt. eller 750 kg pr. ha, de middelstore omtrent samme Udbytte som usorterede. De smaa Planter har derimod givet 28 pCt. mindre end de usorterede og kun halvt saa mange store Skud, og denne Forskel har holdt sig ret konstant gennem hele Forsøgsperioden. Se Bilaget.

Usorterede Planter flyttet med Klump har særlig i de første Aar efter Udplantningen givet noget større Udbytte end tilsvarende Planter, der ikke var flyttet med Klump.

I Forsøgene var Udbyttet hævet med 8 pCt. eller 350 kg Asparges aarligt pr. ha ved kun at anvende $\frac{2}{3}$ af Plantematerialet og udskyde den mindste Trediedel.

At dømme efter de foreliggende Resultater maa det tilraades ved Nyplantning altid at sortere Plantematerialet saadan, at kun de store og middelstore Planter benyttes til Udplantning.

2. Stikketidsforsøg med Asparges.

1941—45.

Forsøgene er udført paa god, sandmuldet Jord ved Spangsbjerg i Aarene 1941—45 og har haft til Formaal at undersøge, om en kortere eller længere Stikketid end den almindeligt benyttede til ca. 24. Juni vil være at foretrække, naar der tages Hensyn til saavel Avlens Størrelse og Kvalitet som de med Stikningen forbundne Arbejdsudgifter.

Forsøgene er udført i en 4 Aar gammel Kultur af Dansk Kæmpe, plantet med 1.50×0.50 m Afstand. I 1940 blev Forsøget forberedt ved, at Stikningen blev udført til de fastsatte Tider, medens Bestemmelse af Skudmængde først begynde i 1941.

Stikningen kan normalt begynde i første Uge af Maj; men i Aar med strænge Vintre, der oftest efterfølges af et sent Foraar, kan Høsten først begynde paa et noget senere Tidspunkt. I de Aar, Forsøgene er gennemført, er Stikningen saaledes begyndt til følgende Tider: 1941 $21/5$, 1942 $11/5$, 1943 $5/5$, 1944 $11/5$ og 1945 $28/4$. Begynder Høsten først sent, er det fristende at forlænge Stikketiden for at opnaa saa stor en Afgrøde som muligt; men da et sent Foraar som Regel betyder en tilsvarende kortere Væksttid, vil den Fremgangsmaade svække Planterne. En Del dør bort om Vinteren, og Knopperne, som skal give næste Aars Afgrøde, bliver smaa og svage.

Af Udbyttetallene fremgaar, at Stikning til henholdsvis 14. og 24. Juni har givet omtrent samme Udbytte, og det lille Merudbytte paa 4 pCt., der er opnaaet ved at strække Høsttiden til 24. Juni, kan næppe dække de øgede Udgifter, som følger med at stikke 10 Dage længere. Ved yderligere at forlænge Stikketiden til 4. og 14. Juli er Udbyttet gaaet ned med henholdsvis 20 og 49 pCt., og tillige er Skuddene gaaet stærkt tilbage i Størrelse, se Bilaget.

De ret smaa Afgrøder, der er høstet i de Aar, Forsøgene er udført, skyldes disse Aars strænge Vintre.

Resultaterne af Forsøget viser tydeligt, at der har været et stort Tab baade i Udbytte og Arbejdskraft ved at stikke til henholdsvis 4. og 14. Juli. Tillige fremgaar det af Bilagets nederste Afsnit, hvor Stikketiden er opgjort i 10-Døgns Perioder, at Planterne om Foraaret bryder betydeligt senere, naar Stikningen trækkes for længe ud.

Bilag til 385. Meddelelse.

Forsøg med Sortering af Aspergesplanter før Udplantning
paa Blivestedet. 1939—45.

	kg/a eller hkg/ha i Sorteringerne ¹⁾			Ialt	Forholdstal for Udbytte	Skud ialt Antal pr. a	Skudvægt g
	Store	Middel	Smaa				
Usorteret	7.7	16.3	17.2	41.2	100	1794	23
Store Planter (største ^{1/3})	8.7	18.0	22.0	48.7	118	2200	22
Middelstore Planter (mellemste ^{1/3})	6.2	15.2	19.3	40.7	99	1837	22
Smaa Planter (mindste ^{1/3})	4.9	11.4	13.3	29.6	72	1323	22
Usorteret flyttet med Klump	7.1	15.9	20.4	43.4	105	2004	22

	Forholdstal for Udbytte de enkelte Aar						
	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945
Usorteret	100	100	100	100	100	100	100
Store Planter	126	124	113	115	119	105	119
Middelstore Planter	99	103	97	96	98	90	102
Smaa Planter	66	72	71	72	78	67	75
Usorteret flyttet med Klump	108	106	104	111	108	102	100

Stikketidsforsøg i Asperges. 1941—45.

Stikketidens Ophør	kg/a eller hkg/ha i Sorteringerne ¹⁾				Skud- vægt Gns. g	Antal Skud pr. a	Antal Planter pr. a Efteraar	
	Store	Middel	Smaa	Ialt			1941	1945
14. Juni	10.2	12.0	9.2	31.4	25.7	1223	97	82
24. Juni	12.1	11.2	9.4	32.7	25.6	1278	95	72
4. Juli	6.3	9.3	10.5	26.2	22.9	1142	94	79
14. Juli	2.7	5.5	8.6	16.8	20.5	820	96	53

	Forholdstal for Udbytte i de enkelte Aar					
	1941	1942	1943	1944	1945	Gns.
14. Juni	93	94	98	102	95	96
24. Juni	100	100	100	100	100	100
4. Juli	93	77	82	81	70	80
14. Juli	88	42	42	41	41	51

	Udbyttet fordelt i Høstperioder à 10 Dage. kg/a							
	før ^{6/5}	^{6/5-15/5}	^{16/5-25/5}	^{26/5-4/6}	^{5/6-14/6}	^{15/6-24/6}	^{25/6-4/7}	^{5/7-14/7}
14. Juni	0.6	5.0	8.2	9.6	8.0			31.4
24. Juni	0.3	3.8	6.7	8.5	6.9	6.5		32.7
4. Juli	0.1	1.9	4.4	5.9	4.5	4.5	4.9	26.2
14. Juli		0.7	2.5	3.3	2.6	2.4	2.8	16.8

¹⁾ Store, mindst 40 g, Middel 25—40 g og Smaa under 25 g.

Interessen samler sig derefter om de to første Stikketider, hvor Stikning til 24. Juni har givet 4 pCt. større Udbytte end Stikning til 14. Juni; men til Gengæld har Stikning til 14. Juni givet de fleste Asparges i de første 5 Perioder af Stikketiden.

Det maa derfor anses for mest rationelt at slutte Stikningen omkring den 14. Juni, da det Merudbytte, der er avlet ved at fortsætte 10 Dage længere, næppe kan dække de dermed forbundne Arbejdsudgifter.

14. Marts 1946.

386. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.

Foreløbig Meddelelse om Forsøg med Sorter og Partier af Oliehør 1944—1945.

Paa Statens Forsøgsstationer er der fra og med 1940 udført Forsøg med Partier og Sorter af Oliehør. I de første Aar omfattede Forsøgene navnlig et større Antal Importpartier af La Plata Hør, som var noget forskellige i Udseende, men kun lidt varierende i Ydeevne. Under Krigen har danske Planteforædlere arbejdet med Forædling af Oliehør, og i 1944 og 1945 har i Forsøgene deltaget baade danske og udenlandske Oliehørsorter, som er den almindelige La Plata Hør overlegen i Frøudbytte. Man har derfor fundet det rigtigt allerede nu at offentliggøre de foreløbige Resultater af Forsøgene med disse Sorter.

Forsøgene har bl. a. omfattet en svensk, en tysk, en argentinsk, i 1944 en dansk og i 1945 4 danske Oliehørsorter samt Spindhørsorten Concurrent. Som Maaleprøve er anvendt Oliehør, La Plata, som ved Statens Sortsforsøg i 1934—37 gav størst Frøudbytte.

Forsøgene er udført paa lermuldet Jord ved Lyngby og Aarslev og paa god sandmuldet Jord ved Borris. Til Hørren, der i de fleste Tilfælde er saaet efter Rodfrugter, er i Reglen gødet med 0—200 kg Superfosfat, 200—300 kg Kaligødning og 150—300 kg Kalksalpeter pr. ha. Frøet er radsaaet paa 24—25 cm Rækkeafstand i sidste Halvdel af April. Af Oliehør er saaet 80—90 og af Spindhør 120—130 kg velspirende Frø pr. ha. Kulturen er renholdt ved Hjulhakning og Haandlugning. Ved Høstningen er Spindhørren i Reglen haandrusket og Oliehørren høstet med Le, men i eet Forsøg, hvor Oliehørren var lang,

blev ogsaa alle Oliehørsorter haandrasket, og i et andet, hvor Spindhørren var kort, blev den høstet med Le. Straaudbyttet er bestemt ved direkte Vejning. I Frøet er udført Vandbestemmelse, og ved Opgørelsen er Frøudbyttet omregnet til Frø med 10 pCt. Vand.

Hovedresultaterne af Forsøgene fremgaar af nedenstaaende Oversigt, hvor Sorterne er opført i Rækkefølge efter Frøudbytte og Antal Forsøg:

Navn	Antal Forsøg	hkg pr. ha		Forholdstal	
		Frø	Straa	Frø	Straa
Oliehør, Klein Nr. 18	6	16.8	20.1	119	86
» Atlas	6	16.1	20.9	114	89
» La Plata	6	14.1	23.5	100	100
» Roland 35	6	12.3	23.8	87	101
Spindhør, Concurrent	6	10.7	42.6	76	181
Oliehør, Dæhnfeldts Elite 369	4	18.5	23.3	131	99
» Øtofte 59/41	3	18.3	23.0	130	98
» Stensballe	3	16.7	23.6	118	100
» Øtofte 58/41	3	15.5	26.5	110	113

La Plata (Maaleprøve) er i 1940 modtaget fra Dansk Soyaka-gefabrik, København. Den er et af de Frøpartier af La Plata Hør, der gav størst Frøudbytte i Forsøgene 1940—43.

Klein Nr. 18 er en argentinsk Sort, tiltrukket af Ingeniør Enrique Klein, Estación, Plá, Argentina. Sorten er importeret

Navn	Højde i cm	Lejetilbøjelig- hed 0-10 ¹⁾	Kornvægt mgr.	pCt. Raafedt i Frøet
Oliehør, Klein Nr. 18	46	0.9	8.0	38.1
» Atlas	50	2.4	10.7	38.1
» La Plata	56	1.5	6.8	36.6
» Roland 35	57	2.6	7.2	37.7
Spindhør, Concurrent	66	3.5	5.6	33.5
Oliehør, Dæhnfeldts Elite 369	(48)	(1.0)	(8.3)	(38.8)
» Øtofte 59/41	(52)	(0.5)	(8.3)	(36.3)
» Stensballe	(50)	(1.3)	(7.3)	(38.8)
» Øtofte 58/41	(59)	(2.4)	(6.5)	(36.5)

af A/S Langelands Frøavlskompani, Rudkøbing, og indsendt til Forsøgene gennem Pajbjergfonden, Børkop. Den har givet 19 pCt. større Frøudbytte og 14 pCt. mindre Straaudbytte end Maaleprøven. Straaet er kort og stivt. Frøene er ret store med relativt højt Raafedtindhold.

Atlas tilhører Sveriges Utsådesforening, Svaløf. Sorten er tiltrukket af Frø købt paa et Apotek og formenes at nedstamme fra ma-

¹⁾ 0 = helt staaende, 10 = helt liggende.

rokkansk Oliehør. I Frøudbytte har den givet 14 pCt. mere og i Straaudbytte 11 pCt. mindre end Maaleprøven. Straaet er ret kort, men synes alligevel at være lidt blødt. Blomster, Kapsler og Frø er meget store, og Frøene har et ret højt Raafedtindhold.

Roland 35 er en tysk Sort, tiltrukket ved Kaiser-Wilhelm-Institutet für Bastfaserforschung, Sorau. I Forsøgene har denne Sort givet 13 pCt. mindre Frøudbytte og kun 1 pCt. større Straaudbytte end Maaleprøven. Dens Straa er en Ubetydelighed længere, men knap saa stivt som dennes. Frøstørrelsen og Frøenes Raafedtindhold er lidt større end hos Maaleprøven. Sorten har i de senere Aar været dyrket i ret stort Omfang her i Landet.

Concurrent er en hollandsk, frørig Spindhørsort, som er tiltrukket af Dr. J. C. Dorst. Den har givet 24 pCt. mindre Frøudbytte end Maaleprøven, men til Gengæld 81 pCt. større Straaudbytte. Ved Produktion af Hørfrø alene faar den næppe Interesse, men hvis Straaet kan afsættes til Udvinning af Spindemateriale, vil den uden Tvivl have større Dyrkningsværdi end nogen af Oliehørsorterne. Dens Straa er betydelig længere, dets Indhold af Taver meget større og Tavens Kvalitet langt bedre end hos Oliehørren. Concurrent har mindre Frø, og disses Raafedtindhold er væsentlig lavere end Oliehørrens. Sorten har under Krigen været dyrket i stort Omfang som Spindhør her i Landet. Den synes at egne sig godt for Grønskætning.

Dæhnfeldts Elite 369 tilhører A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Denne Sort er ligesom de tre følgende udvalgt i La Plata Hør. Sorten, der kun har deltaget i 4 Forsøg, har givet et meget stort Frøudbytte, 31 pCt. mere end Maaleprøven. Den er noget kortere og stivere end Maaleprøven, men har givet omtrent samme Straaudbytte som denne. Frøene er store og har et højt Raafedtindhold.

De tre følgende Sorter har kun været med i Forsøgene i 1945, ialt 3 Forsøg.

Øtøfte 59/41 tilhører Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og Danske Landboforeningers Frøforsyning. Sorten har givet omtrent samme Frøudbytte som Dæhnfeldts Elite 369 eller 30 pCt. mere end Maaleprøven. Den er lidt kortere og stivere og ligger 2 pCt. lavere i Straaudbytte end denne. Frøene er store, men Raafedtindholdet i disse er forholdsvis lavt.

Bilag til 386. Meddelelse.

Forsøg med Sorter og Partier af Oliehør 1944—1945.

Navn	Gennemsnit			hkg Frø pr. ha Gennemsnit af						Dato for	
	Antal Forsøg	hkg pr. ha			Aarene		Stationerne			Begyndende Blomstring	Høstning
		Ialt	Frø	Straa	1944	1945	Lynghy	Aarslev	Borris		
Oliehør, Klein Nr. 18	6	53.1	16.8	20.1	15.0	18.6	17.0	20.6	12.8	^{26/8}	^{28/8}
» Atlas	6	55.5	16.1	20.9	15.0	17.1	15.3	20.2	12.8	^{27/8}	^{26/8}
» La Plata	6	57.6	14.1	23.5	12.9	15.4	14.3	16.5	11.7	^{26/8}	^{28/8}
» Roland 35	6	51.3	12.3	23.8	11.2	13.2	14.2	14.8	7.9	^{28/8}	^{28/8}
Spindhør, Concurrent	6	64.4	10.7	42.6	10.8	10.7	10.6	13.9	7.8	^{29/8}	^{22/8}
Oliehør, Dæhnfeldts Elite 369	4	57.0	18.5	23.3	16.5	20.8	(19.6)	22.0	(13.7)	(^{28/8})	(^{28/8})
» Øtofte 59/41	3	57.5	18.3	23.0	—	20.0	(18.9)	(22.8)	(13.1)	(^{28/8})	(^{28/8})
» Stensballe	3	56.7	16.7	23.6	—	18.2	(17.5)	(20.3)	(12.2)	(^{28/8})	(^{28/8})
» Øtofte 58/41	3	60.1	15.5	26.5	—	16.9	(15.0)	(18.3)	(13.3)	(^{28/8})	(^{28/8})

Stensballe tilhører A/S Østergaard's Frøavl, Stensballe, Horsens. Den har givet 18 pCt. større Frøudbytte end Maaleprøven og samme Straaudbytte som denne. Straaet er noget kortere og lidt stivere end Maaleprøvens. Frøene er ret store, og de har et højt Raafedtindhold.

Øtofte 58/41, der tilhører Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og Danske Landboforeningers Frøforsyning, er den længste af samtlige Oliehørssorter. Den har givet større Udbytte end Maaleprøven baade af Frø og Straa, henholdsvis 10 og 13 pCt. Straaet er lidt blødt. Sorten er forholdsvis smaafrøet. Frøenes Raafedtindhold er omtrent som Maaleprøvens.

21. Marts 1945.

387. Meddelelse. A. Forsøgsresultater.

Stammeforsøg med Kællingetand.

1941—45.

I Aarene 1941 til 1945 er der paa Statens Forsøgsstationer gennemført Forsøg med 1 dansk Stamme af Kællingetand sammenlignet med italiensk eller fransk Handelsfrø.

Forsøgene er udført paa god Lermuld ved Tystofte og Aarslev, paa god Sandmuld ved Borris og Hornum og paa let Sandjord ved Lundgaard og Studsgaard. Forsøgene er udlagt i Dæksæd, og Kællingetand er saet uden Græsindblanding.

Der er udlagt Forsøg i Aarene 1941—1943 paa alle 6 Forsøgssteder, ialt 18 Forsøg, men 4 af de udlagte Forsøg er mislykkede som Følge af daarlig Spiring og lignende. Ialt er saaledes gennemført 14 Forsøg med Udbyttebestemmelse i 2 Brugsaar. Paa de gode Jorder er i Reglen høstet 3 Slæt og paa de lette Sandjorder 2 Slæt aarlig.

Hovedresultaterne af Forsøgene har været følgende i hkg Tørstof pr. ha:

	Roskilde I			Handelsfrø		
	1. Aar	2. Aar	Ialt	1. Aar	2. Aar	Ialt
Tystofte	91.7	83.3	175.0	77.8	77.8	155.6
Aarslev	100.0	70.5	170.5	96.8	65.0	161.8
Borris	66.3	49.2	115.5	56.8	43.8	100.6
Hornum	70.5	30.3	100.8	67.0	25.8	92.8
Lundgaard	77.5	56.8	134.3	71.8	54.8	126.1
Studsgaard	57.7	59.3	117.0	58.8	57.5	116.3
Gennemsnit	77.5	59.4	136.9	70.8	55.1	125.9
Forholdstal	109	108	109	100	100	100

Udbyttet af Roskilde I har i Gennemsnit været 9 pCt. højere end af Handelsfrøet, og Forholdet har været omtrent ens i 1. og 2. Brugsaar, men den danske Stammes Overlegenhed over det udenlandske Frø har varieret stærkt ved de enkelte Forsøgssteder. Ved Studsgaard har Udbyttet været ens, ved Aarslev har Roskilde I givet 5 pCt. og ved Borris 15 pCt. mere end Handelsfrøet. De to Stammer har lignet hinanden i Tidlighed og andre ydre Karakterer.

Roskilde I tilhører Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Bilag til 387. Meddelelse.

Tørstofudbytte i hkg pr. ha.

	Udlægsaar	Roskilde I			Handelsfrø		
		1. Aar	2. Aar	Ialt	1. Aar	2. Aar	Ialt
Tystofte	1941	91.0	85.0	176.0	73.5	76.5	150.0
—	1942	87.5	76.5	164.0	82.0	71.5	153.5
—	1943	96.5	88.5	185.0	78.0	85.5	163.5
Aarslev	1941	91.0	70.0	161.0	91.0	64.0	155.0
—	1943	109.0	71.0	180.0	102.5	66.0	168.5
Borris	1941	60.0	33.0	93.0	43.0	30.0	73.0
—	1942	79.5	55.5	135.0	75.0	50.5	125.5
—	1943	59.5	59.0	118.5	52.5	51.0	103.5
Hornum	1941	78.5	35.5	114.0	72.0	32.5	104.5
—	1942	62.5	25.0	87.5	62.0	19.0	81.0
Lundgaard	1942	82.0	48.0	130.0	76.5	45.0	121.5
—	1943	73.0	65.5	138.5	66.0	64.5	130.5
Studsgaard	1942	60.6	53.7	114.3	59.2	54.2	113.4
—	1943	54.8	64.8	119.6	58.4	60.8	119.2
Gennemsnit ..		77.5	59.4	136.9	70.8	55.1	125.9